
MONOLOGER TIL OPTAGELSESPRØVEN, MAJ 2015

Vælg en tekst og lær den udenad. Du får mulighed for at få suffli/stikord, hvis du får brug for det. Hint: Hvis der er noget i teksten, du ikke forstår... så gør skuespillerens arbejde og slå det op i forvejen. Man kan tydeligt høre, når skuespilleren ikke forstår sin replik.

FRA "WOYZECK" AF GEORG BÜCHNER, (1820)

DOKTOREN:

Mine damer og herrer. Må jeg bede om Jeres opmærksomhed.

Jeg har et meget vigtigst spørgsmål: Hvad har den objektive videnskab lov til at gøre med subjektet?

Kort sagt, mine damer og herrer, hvis jeg kaster en kat ud af vinduet, hvordan vil den så forholde sig?

Jo, den vil lande på benene. Hvor ved vi det fra? Det ved vi fra eksperimenter med katte.

Men hvilke eksperimenter er acceptable at udføre på mennesker, så vi kan opnå større og livsvigtig viden, som kan forbedre menneskers liv?

Woyzeck, kom her.

Mine damer og herrer, en dag kom denne mand til min konsultation. Jeg var i tvivl om, hvad jeg skulle gøre ved ham, men jeg valgte at sætte ham på en kur, kun ærter.

En kur, en kur som ganske vist ikke er tilladt endnu, men som bygger på iagttagelser og teorier.

Jeg så altså en mulighed for både at hjælpe manden og få afprøvet mine teorier om bælgfrugters påvirkning på menneskers psyke.

Denne mand – i tre måneder har han ikke spist andet end ærter. Bemærk virkningen.

Manden har en abberatio, en psykisk forstyrrelse, meget smukt udviklet.

Jeg har altså bevist, at der findes en sammenhæng mellem udviklingen af psykiske forstyrrelser og stoffer, der kun findes i bælgfrugter. Ærter, mine damer og herrer, ærter!

Så enkelt kan det være, hvis man bare får lov. Tak for jeres opmærksomhed.

FRA "PORNOGRAFI" AF SIMON STEPHENS, 2006

Jeg er ikke født i det her kvarter. De fortæller mig, at jeg er født her, det er ikke sandt. Jeg hører ikke til her, jeg er overhovedet ikke som dem. Hvordan kan jeg så være født her? Min mor og far bor her. De bor i det her hus. De har et værelse. Min søster er treogtyve. Hun har et værelse. Jeg har et værelse.

I mine øjne er de fuldstændig ens. De har præcis den samme hud og præcis den samme ansigtsform. Og præcis den samme frisure. Deres tøj er præcis det samme. Det meste af tiden kan jeg slet ikke kende forskel på dem. Far kommer hjem. Mor ser fjernsyn.

- Hvad har du lavet?
- Hvad har du?
- Mens jeg har været på arbejde hele dagen? Hvad har du lavet?
- Jeg har gjort huset rent. Huset. Jeg har gjort det rent.
- Har du?
- Nogen skal jo gøre det.
- Det ser sgu' da ikke satans rent ud.
- Hvad for noget?
- Jeg siger, det ser sgu' ikke satans rent ud.

Hver dag. Jeg kan ikke engang lide dem. Nogen gange går jeg ind på min søsters værelse og lægger mig under hendes seng. En gang kom hun ind. Hun vidste ikke at jeg var der. Hun gik rundt. Hun tog noget op af en skuffe. Lukkede skuffen. Forlod værelset. Mit hjerte bankede så højt, at jeg kunne mærke blodtrykket i mine ører. Jeg kravlede ud fra under sengen. jeg gik hen til skuffen, som hun havde åbnet. Jeg tog en læbestift op. Det var en mat, lyserød læbestift. Jeg tog den op til næsen. Lugtede til den. Jeg åbnede den. Slikkede lidt på den. Jeg tog noget på. Jeg forberedte mig på en måde. Jeg forberedte mig på mange måder.

FRA "JEG SKAL KRAFTEDEME IKKE DØ PÅ DATO" AF TORUNN KJØLNER, 2008

Jeg var i Plantorama i søndags. Jeg stod i en lang kø. Med nogle flotte stauder i vognen. Regnen silede ned. Måske ikke lige dagen til at plante, men jeg havde set i tilbudsavisen, at der var tilbud på en blanding stauder, der nærmest ville blomstre året rundt. Lige inden jeg nåede kassen, begyndte regnen lige så stille også at sile ned i min hjerne. Jeg blev iskold. Jeg havde for en kort bemærkning glemmt, at jeg har fået kræft. Jeg havde kun haft min dejlige have i tankerne og i flere timer glædet mig over at jeg kunne få stauder, som blomstrer - år ud og år ind.

Uden varsel forlod jeg blomstervognen og masede mig forbi kassen. Jeg kolliderede med en ældre mand, som efter at han havde stået i kø i halvanden time – i silende regn - lige havde modtaget Plantoramas sidste fødselsdagsgave: kinesisk glaslygte. Lygten gik i stykker, og manden skreg, at nu havde jeg ødelagt hele deres søndag. "Hold kæft med din søndag", hvædede jeg tilbage. "Hele mit liv er ødelagt!" Det gi'r selvfølgelig ingen mening at skribe af haveglade mænd i Plantorama. Men det gjorde jeg altså. I bilen hjem begyndte jeg at råbe forbandelser. Først over tilbudsavisen. Så over vrisne mænd. Men mest af alt over at jeg kunne være så dum at købe stauder nu! De kommer jo bare igen og igen. Mens jeg...

FRA "HVID STOLTHED" AF ANDREAS GARFIELD, 2013

Vicki: Da jeg var 12, begyndte pigerne i min klasse at tale om, hvem der havde kysset hvem, og hvad den og den bluse havde kostet. Jeg prøvede, men jeg kunne simpelthen ikke fascineres af det. I 8. klasse mødte jeg Hans på elevrådstur. Han inviterede mig til koncert i Ungdomshuset. Jeg sagde til mine forældre, jeg sov hos en veninde. De fulgte så lidt med, de ikke vidste, ikke havde nogen. Jeg kan ikke huske koncerten. Men jeg kan huske lydene. Lugten af øl og cigaretter. Og mit første hiv af en chillum. Jeg kan huske, jeg prøvede at kysse Hans, og jeg begyndte at græde, da han sagde nej. Så begyndte vi at grine. Snakke. Der folk med fuldskæg, på 20, 25, og ingen havde nogen problemer med, jeg var fjorten. Jeg kan huske, jeg for første gang nogen sinde, noget jeg aldrig havde troet, jeg skulle opleve men ...jeg følte, jeg var kommet hjem. I det hus lærte jeg at ryge, drikke, høre musik, møde mennesker, snakke tale, lytte. Jeg lærte at kysse, knalde, elske, sætte pris på andres meninger. Jeg lærte at gro, lærte om verden, værdien af venskab, visioner og respekt. Da det blev revet ned, så min far det som noget positivt. Han fortalte mig, at da han var ung, var han også fuld af vrede og idealisme. At han var ligeså forurettet, ligeså naiv. Men nu var det på tide, jeg begyndte at studere, arbejde. At blive moden, tage ansvar og del i samfundet. Han smilede og sagde, det var på tide, jeg blev voksen. (pause) Det var første gang, jeg havde lyst til at slå en, uden vedkommende havde slået først.

FRA "LUKKEDE DØRE" AF JEAN-PAUL SARTRE, 1944

Nå, ja, jeg var, hvad de dernede kalder en fortabt kvinde. Jeg var allerede fordømt. Så det kan ikke være nogen større overraskelse, at jeg er her.

Der var også den historie med Florence. Det er en historie om døde. Tre døde. Først han, så hun og jeg. Han blev knust af en sporvogn. Komisk, ikke? Jeg boede hos dem, det var min fætter.

Han var ynkelig og uhyre sårbar. Hun kom under min påvirkning og begyndte at se ham med mine øjne. Det endte med, at hun faldt i mine arme. Vi lejede et værelse i den anden ende af byen. Så kom det med sporvognen. Jeg sagde hver dag til hende: ja, min pige, vi har dræbt ham. Jeg er nemlig ond, skal jeg sige Dem.

Jeg er ond. Det er mig en tilfredsstillelse at se andre lide. Jeg er en fakkel. En fakkel, der sætter sjælen i brand, men hvis jeg ikke finder fængstof, slukkes jeg. Et halvt år flammede jeg i hendes hjerte og brændte alting ud. En nat stod hun op. Uden jeg vidste det, åbnede hun for gashanen, og så lagde hun sig i seng til mig igen. Det er det hele.

FRA "DEN GALE FRA CHAILLOT" AF JEAN GIRAUDOUX, 1951

Jeg hedder Irma Lambert. Jeg afskyr det grimme. Jeg elsker det smukke. Jeg er fra provinsen.

Jeg afskyr det onde, jeg elsker godhed. Min far var grovsmed ved en korsvej. Han sagde, at mit hoved var solidere end hans ambolt. Jeg drømme ofte at han slår på det, så gnisterne står ud af det. Men havde jeg været mindre stædig, ville jeg ikke være rejst hjemmefra og ikke fået dette vidunderlige liv.

Jeg afskyr djævelen. Jeg elsker gud. Jeg vasker op og har fri hver torsdag eftermiddag.

Jeg elsker frihed, jeg afskyr trældom. At være opvasker i Paris, det lyder ikke af noget. Ordet har misklang, men det er smukt. Jeg synes ikke særlig godt om kvinder, jeg holder meget af mænd. De ved det ikke.

Jeg har aldrig sagt til nogen, at jeg elsker dem. Det siger jeg først til ham, jeg virkelig elsker. For hvad ville han ikke tænke, ham jeg venter på, om jeg havde sagt det til dem, der har holdt mig i deres arme, at jeg elskede dem. For han kommer. Han er ikke langt borte. Ordene vokser allerede i min mund, de ord, som jeg vil sige igen og igen til døden os skiller. Jeg elsker livet. Jeg elsker døden.

FRA "GRINER VILDT" AF CHRISTOPHER DURANG, 1988

Åh, det er alt sammen noget rod. Se lige det her rod. Mit hår er rodet. Mit tøj er rodet.

Jeg vil gerne fortælle jer om mit liv. Det er bare alt for svært at være i live, er det ikke? At forsøge at fungere? Jeg forsøgte at købe en dåse tun i Brugsen, og der var denne her person lige foran der, hvor jeg skulle række ud efter tunen, og jeg ventede lidt for at se om vedkommende ville flytte sig, men det gjorde vedkommende ikke. - personen kiggede også på dåsetunen, men tog så lang tid om det.

Læste hver eneste lille sætning på dåsen som om det var en bog – og en rimelig kedelig bog hvis I spørger mig, men det er der selvfølgelig ingen der gør. Og jeg overvejede at bede personen om at flytte sig, men vedkommende virkede så dum når de ikke kunne fornemme at jeg havde behov for at komme til hylden med tunen, og jeg havde denne her skrækkelige fornemmelse af at det ikke ville være nogen god ide alligevel at spørge, at personen sikkert ville sige noget i retningen af:

"Jeg flytter mig når jeg er fucking klar til det din dumme kælling." og hvad skulle jeg så gøre? Så i stedet begyndte jeg at græde af ren frustration, lige så stille, så jeg ikke ville forstyrre andre, og alligevel, selvom jeg stod lige bag dem og hulkede stille, kunne denne her dumme person slet ikke fatte at jeg havde behov for at komme udenom dem så jeg kunne nå den skide dåsetun. Mennesker er så ufølsomme, og jeg hader dem bare. Så jeg knyttede min hånd og så slog jeg ham rigtig hårdt lige oven i hovedet mens jeg skreg: "Vil du være sød at flytte dig, dit røvhul!"

FRA UDSLET HORNSLETH AF JAKOB WEIS, 2011

HORNSLETH: Jeg skal lige høre... Syn's I jeg er tarvelig? Syn's I det var tarveligt det der med Nicolas Bro? Dig med kuløren. Syn's du det var en ubehagelig oplevelse lige før? Syn's du jeg var tarvelig? Så... Hvis du havde en pistol for eksempel, kunne du så finde på at skyde mig? Hvis ingen vidste hvem du var, og aldrig fandt ud af det, hvis du bare kunne sidde derude i mørket og sigte i fred? Lidt? Bare i armen... eller hér, gennem knæet? Men hvis du havde valget mellem en hvilken som helst anden person og så mig? Hvad så? Det ER bare kunst, ikk? ...eller også er det ikke kunst... det' i hvert fald ikke politik, vel, eller mafiavirksomhed eller hævn eller jalousi eller klassekamp eller, eller et delirium... det er bare for sjov! (*pause. Pointen skal stå i rummet lidt*).

Nå... det var dét. Hornsleths lille afskedsshow i Valby. Ku I li det? Hvad vil I gi det på en skala fra 0 til 10? Jeg skal ha' nogle markeringer.

Men I synes ikke det var rigtig sjovt? ... I vil hellere op og danse Zumba, ikk? Det' også okay. En lille skræmt nation af Zumba-dansere. ...Et lille fæstningsværk af intellektualitet og imponerende, imponerende holdninger. (*som citerer han fra et hovedværk*) Her tales der dæmpet, og kun yderst sjældent om kasematternes ildelugtende dødvægt af folkeoplysning... ("*vågner*") I England! I England kan de sklås og drikke. De mærker på den. De ta'r på den, mærker på den, slår den ned, trækker den op ved nakken og hælder øl i den... (*Kigger sig længe omkring blandt publikum efter bare én beslægtet.*) Resten må I tænke jer til! (*på vej ud, til bandet*) Spil for helvede!
